

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 284/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Marcelom Ružarovským, advokátom, A. Žarnova 11C, Trnava, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/198/2016 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/198/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadostučinenie 2 500 eur a náhradu trov konania na účet jeho právneho zástupcu.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného spisu všeobecného súdu vyplýva, že napadnuté konanie, ktorého predmetom je náhrada škody za neoprávnený výrub lesných pozemkov, sa začalo 19. októbra 2016 podaním žaloby na okresnom súde pôvodnou žalobkyňou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 23OdK/141/2021-12 z 12. januára 2022, zverejnenom v Obchodnom vestníku č. 12/2022 z 19. januára 2022, bol na majetok pôvodnej žalobkyne vyhlásený konkurz. Uznesením č. k. 11C/198/2016-426 z 5. mája 2022 okresný súd prerušil napadnuté konanie do času, kým peňažná pohľadávka pôvodnej žalobkyne prestane podliehať konkurzu vyhlásenému na jej majetok. Návrhom doručeným okresnému súdu 14. septembra 2022 navrhla správkyňa pôvodnej žalobkyne v súlade s § 80 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zmenu v osobe žalobcu, keďže 14. septembra 2022 nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod práv a povinností, o ktorých súd v napadnutom konaní koná, keď zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretej podľa

§ 524 a nasl. Občianskeho zákonníka medzi postupcom – správkyňou pôvodnej žalobkyne a postupníkom – sťažovateľom došlo k postúpeniu pohľadávky vo výške 51 600 eur pôvodnej žalobkyne uplatnenej v napadnutom konaní na sťažovateľa. Sťažovateľ vyjadril svoj súhlas so vstupom do napadnutého konania podaním doručeným okresnému súdu 18. septembra 2022. Uznesením č. k. 11C/198/2016-465 z 5. januára 2023, právoplatným 25. januára 2023, okresný súd rozhodol o pokračovaní v napadnutom konaní a pripustil zmenu účastníka konania na strane žalobcu tak, že do napadnutého konania namiesto pôvodnej žalobkyne vstúpil sťažovateľ ako nový žalobca. Dňa 20. marca 2023 navrhol sťažovateľ pristúpenie ďalších subjektov do napadnutého konania na strane žalobcu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) V dôsledku nečinnosti okresného súdu je napadnuté konanie poznačené zbytočnými priet'ahmi. Celkovú doterajšiu dĺžku konania 6 a pol roka považuje sťažovateľ za neprimerane dlhú a ničím neodôvodnenú. Žalovaný doručil súdu svoje vyjadrenie k vyjadreniu pôvodného veriteľa (dupliku) už 16. júla 2018, teda súd mal nariadiť pojednávanie vo veci, to však bolo nariadené až na 16. november 2021, teda po piatich rokoch od podania žaloby. Následne bolo konanie prerušené z dôvodu vyhláseného konkurzu na majetok pôvodnej žalobkyne. Vstup sťažovateľa do konania bol povolený v januári 2023, pričom podľa názoru sťažovateľa súd mal rozhodnúť o vstupe sťažovateľa do konania skôr, keďže potrebné listiny (žiadosť a súhlas) mal k dispozícii už v septembri 2022. Od vydania uznesenia č. k. 11C/198/2016-465 z 5. januára 2023 nie je sťažovateľovi známa žiadna aktivita súdu, ktorá by smerovala k ukončeniu sporu a vydaniu rozhodnutia vo veci samej. Podľa názoru sťažovateľa vec, ktorá je predmetom sporu, spadá do rámca bežných vecí vedených všeobecným súdom a nevyznačuje sa žiadnymi osobitnými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré by zvyšovali jej zložitosť. Sťažovateľ je presvedčený, že ani on sám, ani pôvodná žalobkyňa či žalovaný sa v konaní nesprávali tak, že by to viedlo k zbytočným priet'ahom.

b) Sťažovateľ zastáva názor, že môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných priet'ahov a právo na rozhodnutie v primeranej lehote aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo zmene na strane žalobcu v napadnutom konaní. Podľa mienky sťažovateľa zmenou na strane žalobcu sa nevytvoril nový procesnoprávny vzťah, ale sťažovateľ vstúpil do procesnoprávneho vzťahu pôvodného žalobcu, teda pokračoval v konaní na strane žalobcu, pričom prijal stav konania ku dňu jeho vstupu. Iná by bola situácia v prípade, ak by pôvodný žalobca navrhoval iba pristúpenie sťažovateľa do konania tak, ak by sťažovateľ vystupoval na strane žalobcu popri pôvodnom žalobcovi, v takom prípade by sťažovateľ nemohol uplatňovať ochranu základných práv a slobôd aj za konanie predchádzajúce jeho vstupu do konania, pretože jeho vstupom do konania by vznikol nový procesnoprávny vzťah. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na rozhodovaciaj prax ústavného súdu vo veciach sp. zn. III. ÚS 22/2014, I. ÚS 136/2017, III. ÚS 309/2015 a ďalšie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré sťažovateľ vidí v nečinnosti okresného súdu a neprimeranej dĺžke napadnutého konania.

5. Zo zapožičaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ do napadnutého konania vstúpil na základe uznesenia č. k. 11C/198/2016-465 z 5. januára 2023, právoplatného 25. januára 2023. Predmetným uznesením okresný súd na základe návrhu správkyne pôvodnej žalobkyne podaného v súlade s § 80 ods. 1 CSP z dôvodu prevodu pohľadávky pôvodnej žalobkyne, uplatnenej v napadnutom konaní, na sťažovateľa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky pripustil zmenu subjektu na strane žalobcu tak, že do napadnutého konania namiesto pôvodnej žalobkyne vstúpil sťažovateľ. Sťažovateľ vyjadril svoj súhlas so vstupom do konania podaním doručeným okresnému súdu 18. septembra 2022. Tým v napadnutom konaní došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene subjektu na strane žalobcu, a to na základe singulárnej sukcesie.

6. Podľa judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 229/04, I. ÚS 278/06, IV. ÚS 288/2010, I. ÚS 163/2011, II. ÚS 46/2012, III. ÚS 161/2013, I. ÚS 50/2014, IV. ÚS 122/2014, III. ÚS 590/2016, IV. ÚS 425/2018, IV. ÚS 312/2020, IV. ÚS 321/2020, II. ÚS 256/2022, II. ÚS 123/2023) v prípade procesného nástupníctva na základe singulárnej sukcesie ústavný súd skúma možné porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru iba v období, počas ktorého bol sťažovateľ účastníkom posudzovaného konania, kde dátum začatia konania zohráva len podpornú rolu (III. ÚS 229/04, I. ÚS 278/06, III. ÚS 161/2013). V okolnostiach danej veci ide o obdobie od 25. januára 2023, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie č. k. 11C/198/2016-465 z 5. januára 2023, ktorým okresný súd pripustil zmenu subjektu na strane žalobcu. Sťažovateľ doručil ústavnú sťažnosť ústavnému súdu 26. apríla 2023, teda tri mesiace po tom, ako sa stal sporovou stranou v napadnutom konaní.

7. Ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou nepodrobil preskúmaniu tú časť konania, ktorá sa týkala právnej (procesnej) predchodkyne sťažovateľa, pretože v tom čase nedochádzalo/nemohlo dochádzať k porušovaniu základných práv sťažovateľa (m. m. I. ÚS 163/2011, IV. ÚS 425/2018, IV. ÚS 312/2020), konkrétne absentoval stav jeho právnej neistoty ako sporovej strany.

8. Ústavný súd po zhodnotení priebehu napadnutého konania v uvedenom období konštatuje, že obdobie od okamihu vstupu sťažovateľa do napadnutého konania nebolo poznačené nečinnosťou okresného súdu. Dňa 8. marca 2023 okresný súd vyzval správkyňu pôvodnej žalobkyne na vyjadrenie k veci. Správkyňa doručila svoje vyjadrenie súdu 5. apríla 2023. Okresný súd tiež 8. marca 2023 nariadil termín pojednávania na 5. máj 2023, ktoré však bolo na základe žiadosti sťažovateľa podanej z dôvodu podaného návrhu na pristúpenie nových subjektov na strane žalobcu do konania odročené bez prerokovania veci na neurčito. Podaním z 20. marca 2023 navrhol sťažovateľ súdu pristúpenie ďalších subjektov do konania na strane žalobcu. Výzvou z 5. mája 2023 okresný súd vyzval sťažovateľa na oznámenie, koho navrhuje pripustiť na strane žalobcov, a zároveň predložil súhlasy týchto osôb so vstupom do konania. V okolnostiach danej veci ústavný súd preto konštatuje, že nezistil v postupe okresného súdu v napadnutom konaní zavinené prietahy spôsobené okresným súdom, čo vzhľadom na krátkosť posudzovaného obdobia ani nie je reálne možné. Rovnako sa ústavný súd nemohol stotožniť ani s námietkou sťažovateľa o vzniku

zbytočných prietáhov v súvislosti s rozhodovaním okresného súdu o jeho vstupe do konania na miesto pôvodnej žalobkyne, keď od doručenia návrhu v zmysle § 80 ods. 1 CSP (14. septembra 2022, pozn.) a súhlasu sťažovateľa so vstupom do napadnutého konania (18. septembra 2022, pozn.) do rozhodnutia okresného súdu uznesením č. k. 11C/198/2016-465 z 5. januára 2023 o pripustení zmeny subjektu na strane žalobcu ubehlo približne len 3 a pol mesiaca.

9. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných prietáhov (I. ÚS 103/2016, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 172/2020, II. ÚS 334/2021, II. ÚS 514/2021), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (I. ÚS 190/2019, II. ÚS 357/2021). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019, II. ÚS 238/2020, I. ÚS 85/2021, II. ÚS 385/2021).

10. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní, vychádzajúc z citovanej judikatúry, ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým postupom okresného súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

12. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2023

Euboš Szigeti
predseda senátu